

Ung Fri Tid

Rikskonferens 29-30 november 2018

Linda Lengheden

linda.lengheden@gmail.com

Är unga i grund- och gymnasiesärskolan en del av ungdomskulturen?

- Eller är de en avvikande grupp?

Vad vill du helst göra när du är ledig från skolan?

Jönköping 2018. Gymnasiesärskolan (Öppen fråga). Andelar (%)

Killar	
1. Tv-spel/data-spel	39
2. Träffa kompisar	18
3. Idrott/motion utanför förening	14
4. Idrott i förening	14
5. Fritidsgård	14
Tjejer	
1. Träffa kompisar	48
2. Umgås med familjen	29
3. Idrott/motion utanför förening	26
4. Pojk/flickvän	16
5. Film/serier	13

Unga i särskolan - En del av ungdomskulturen eller en avvikande grupp?

Vad gör på din fritid när du är ledig från skolan?

Jönköping 2018. Gymnasiet.

Gymnasiesärskolan			
Killar	%	Tjejer	%
1. Tv-spel/data-spel	39	1. Träffa kompisar	48
2. Träffa kompisar	18	2. Umgås med familjen	29
3. Idrott/motion utanför förening	14	3. Idrott/motion utanför förening	26
Övriga gymnasiet			
Killar	%	Tjejer	%
1. Kompisar	59	1. Kompisar	78
2. Idrott/motion utanför förening	27	2. Umgås med familjen	39
3. Idrotta i förening	26	3. Idrott/motion utanför förening	30
4. Tv-spel/data-spel	18	4. Idrotta i förening	16

Vad undersöker Ung livsstil?

- Vad ska kommunen satsa på?
- Trivsel i livet, skolan och på fritiden
- Fysisk aktivitet
- Skolan
- Föreningslivet
- Fritidsgård
- Hälsa
- Matvanor
- Droger
- Alkoholvanor (dricker mindre än övriga)
- Rädd att gå ut på kvällarna
- Förtroende för vuxna och kompisar (lärare, föräldrar, äldre släktingar, kompisar)
- Deltagande i fritids- och kulturutbudet
- Kompisrelationer
- Preferenser för olika delar i livet och skilda fritidsaktiviteter
- Läsvanor, biblioteksvanor (besöker mindre än övriga och jämfört med 2012)
- Kulturskolan
- Bäst och sämst med kommunen

Bakgrundsvariabler Ung livsstil använder:
Ålder, kön, geografiska områden (ej särskolan), skolform, socioekonomisk bakgrund, svensk/utländsk bakgrund, skolframgång/betyg (ej särskolan), familjeform

**För att följa utvecklingen,
likheter och skillnader!**

Alla ska med

(kommunala och statliga mål)

- Alla barn och ungdomar
- Killar och tjejer i samma utsträckning
- Olika åldrar (inom barn och ungdomsgruppen)

- Barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar (t.ex. de med en **intellektuell funktionsnedsättning**)
- Ungdomar med olika skolframgång
- Barn och ungdomar i olika familjeformer

- Barn och ungdomar i olika socioekonomiska grupper i samma utsträckning
- Barn och ungdomar med svensk respektive utländsk bakgrund i samma utsträckning
- Ungdomar som identifierar sig som HBTQ
- God hälsa

OBS!
Satsningar är inte lika med
effekter!

Med Ung livsstil kan vi utvärdera måluppfyllelsen i kommunerna (undantag HBTQ).

Att undersöka ungdomar i särskolan. Hur har Ung livsstil tänkt och gjort?

- Varit med i klassrummet
- Ändrat skalnivåerna (förenklat)
- Jämfört frågor med samma innehåll
- Granskat logiken i elevernas svar
- Enbart eleverna på nationellt program är med

Ung livsstil i särskolan	Antal elever	Antal svarande	Svarsfrekvens %
Huddinge 2015 Högstadiet	22	18	82
Huddinge 2015 Gymnasiet	19	14	74
Stockholm Högstadiet 2008/2009	111	91	82
Stockholm Gymnasiet 2008/2009	147	135	92
Stockholm Högstadiet 2015	106	98	93
Stockholm Gymnasiet 2014	159	125	79
Haninge Högstadiet 2012	15	10	67
Haninge Gymnasiet 2012	60	47	78
Haninge Mellanstadiet 2016	8	7	88
Haninge Högstadiet 2016	32	28	88
Haninge Gymnasiet 2016	33	27	82
Jönköping Högstadiet 2012	38	27	71
Jönköping Gymnasiet 2012	67	58	84
Jönköping Högstadiet 2015	25	24	96
Jönköping Gymnasiet 2015	62	59	87
Jönköping Högstadiet 2018	29	29	100
Jönköping Gymnasiet 2018	73	60	82
Totalt	1 006	857	85 %

Tidigare forskningsresultat i urval

Vuxna med intellektuell funktionsnedsättning	
Tideman m.fl. kunskapsöversikt om Sverige och om övriga Norden	Sämlre levnadsvillkor på "alla" områden (ekonomi, fritid, sociala relationer, hälsa, fysisk aktivitet)
Barn och ungdomar i särskolan (intellektuell funktionsnedsättning)	
Blomdahl/Elofsson Lengheden/Blomdahl/Elofsson	<ul style="list-style-type: none"> * Läglre socioekonomisk grupp * Bor mindre med båda föräldrarna * Mindre med i idrottsförening och motionerar mycket mindre än övriga ungdomar * Använder mindre alkohol * Fler indikatorer på ohälsa * Färre kompisrelationer.
Flygare/Wallén, Eva	<ul style="list-style-type: none"> * Begynnande tendenser hjärt- och kärlsjukdomar m.fl. sjukdomar i tonåren och sämlre hälsa för övrigt. * Fler överviktiga eller har fetma Stöds också av internationell forskning <ul style="list-style-type: none"> * Det går att förändra med kost och fysisk aktivitet.
Mineur, Therese	<ul style="list-style-type: none"> * Många kompisrelationen i den egna klassen på skolan.

Kompisar

Ungdomar i grund- och gymnasiesärskolan
Över tid och i jämförelse med övriga skolan

- * Viktigaste fritidsintresse
- * Formar identitet

- * Skapar gemenskap
- * Utvecklar personlighet

- * Gemensamma intressen
- * Livslånga vänskapsband

- * Bringar glädje
- * Göra aktiviteter tillsammans

Hur många kompisar har du?

Andelar %.

Grundsärskolan Jönköping 2018	Killar	Tjejer
Ingen kompis	0	6
1 kompis	18	12
2 -3 kompisar	9	18
4 kompisar eller mer	73	65

Grundsärskolan Haninge 2016	Killar	Tjejer
Ingen kompis	0	0
1 kompis	13	20
2 -3 kompisar	4	20
4 kompisar eller mer	83	60

Gymnasiesärskolan Jönköping 2018	Killar	Tjejer
Ingen kompis	4	3
1 kompis	0	0
2 -3 kompisar	18	29
4 kompisar eller mer	79	68

Gymnasiesärskolan Haninge 2016	Killar	Tjejer
Ingen kompis	12	15
1 kompis	0	0
2 kompisar	50	15
3 kompisar eller mer	42	70

Majoriteten har mer än 2 kompisar!

Hur ofta under förra veckan träffade du en kompis på kvällstid och på helgen?

Gymnasiesärskolan Haninge. Andelar %

	2012	2016	+/- procentenheter
Ingen gång			
Killar	26	42	+16
Tjejer	37	43	+6
1 gång			
Killar	26	25	-1
Tjejer	0	29	+29
Minst 2 gånger			
Killar	49	33	-16
Tjejer	63	28	-35

Träffat kompisar på kvällar och lördag och söndag?

Särskolan. Jönköping. Senaste veckan (7 dagarna). Andelar %.

Ingen gång.

	2009	2012	2015	2018
Högstadiet				
Killar	22	27	42	42
Tjejer	18	43	42	65
Gymnasiet				
Killar	24	19	24	46
Tjejer	22	39	30	36

I grundsärskolan har det blivit **sämre för tjejer!** Fler träffar kompisar ”Ingen gång”.

I gymnasiesärskolan har det blivit **sämre!** Fler träffar kompisar ”Ingen gång”.

Jämfört med övriga skolan träffar dessa unga kompisar i mindre grad...

Träffat kompis/vill träffa

Hur ofta under förra veckan träffade du/vill träffa någon kompis efter skoltid?

Minst 2 gånger. **Gymnasiesärskolan.** Andelar %.

	Träffat kompis (minst 2 gånger)	Vill träffa kompis (minst 2 gånger)	+ /- procentenheter
Haninge 2016			
Killar	33	45	+12
Tjejer	28	69	+41
Stockholm 2014			
Killar	61	68	+7
Tjejer	50	65	+15
Jönköping 2018			
Killar	28	45	+17
Tjejer	39	65	+26
Huddinge 2015			
Killar	78	88	+10
Tjejer	60	80	+20

Vilka kompisar umgås du med?

Gymnasiesärskolan. Andelar %

	Jönköping 2018		Haninge 2016	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Kompisar i min klass	39	55	75	87
Kompisar där jag bor	18	29	50	33
Andra kompisar i övriga skolan	11	19	33	13
Andra kompisar i gymnasiesärskolan	29	17	30	27
Kompisar jag träffar på stan	7	10	33	20
Kompisar på internet	25	7	#	#
Kompisar jag träffar i någon förening	18	7	17	7
Kompisar jag träffar på Stråga fritidsgård	11	7		50
Kompisar jag träffar på annan fritidsgård	11	0		27

När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni träffas då?

Jönköping 2018. gymnasiesärskolan. Andelar %.

	Killar	Tjejer
Hemma hos varandra	46	65
A6 (köpcentrum)	25	58
Utomhus	36	52
På stan eller i centrala Jönköping	18	52
Juneporten	7	29
På ett café	11	23
På internet	39	13
På en restaurant, pub, bar eller liknande	4	10
På Stråga fritidsgård	14	7
I en idrottshall/sporthall eller i samband med annan träning	11	7
På annan fritidsgård	7	3
I kyrkan	7	3
På något bibliotek	0	3
I en föreningslokal	7	0

I Haninge träffas tjejer hemma hos varandra och o Haninge C.

Killar träffas på fritidsgården, hemma hos varandra, utomhus och i föreningar.

Mobbing på internet?

Jag har mobbat någon via internet.

Gymnasiesärskolan. Andelar %.

	Stämmer precis	Stämmer ganska bra	Stämmer inte
HANINGE 2016			
Killar	0	0	100
Tjejer	7	0	93

Jag har blivit utsatt för mobbing eller trakasserier via internet

Gymnasiesärskolan. Andelar %.

	Stämmer precis	Stämmer ganska bra	Stämmer inte
HANINGE 2016			
Killar	0	0	100
Tjejer	14	7	79
JÖNKÖPING 2018			
Killar	7	26	66
Tjejer	26	10	65

Jag har känt mig hotad på internet.

Gymnasiesärskolan. Andelar %.

	Stämmer precis	Stämmer ganska bra	Stämmer inte
HANINGE 2016			
Killar	0	9	91
Tjejer	14	0	86

Jag vet vart på sidan jag kan anmäla om jag blir mobbad eller trakasserad via internet

Gymnasiesärskolan. Andelar %.

	Stämmer precis	Stämmer ganska bra	Stämmer inte
HANINGE 2016			
Killar	18	9	73
Tjejer	21	7	71
JÖNKÖPING 2018			
Killar	39	19	43
Tjejer	50	30	20

Diskussionsfråga

- **Vad gör ni just nu/det senaste året i er verksamhet för att prata om internetanvändning, profiler, sociala medier, nättroll, källkritik mm?**
- **Vilket stöd skulle behövas för att bättre lyckas med att arbeta med internet och målgruppen som har intellektuell funktionsnedsättning?**

Fritidsgård

Har besökt fritidsgård senaste 7 dagarna.

Haninge 2016. Andelar (%)

	Besökt varje vecka	Vill besöka varje vecka		+/- procent- enheter
Övriga gymnasiet				
Killar	9	26		+17
Tjejer	4	26		+22
Gymnasiesärskolan				
		Lilleken	Annan	
Killar	42	42	50	+0 / +8
Tjejer	27	33	47	+6 / +20

Besökt fritidsgård på fritiden och vill besöka

Jönköping 2018. Andelar %.

	Besökt varje vecka	Vill besöka varje vecka		+/- procentenheter
Övriga gymnasiet				
Killar	5	21		+16
Tjejer	2	14		+12
Gymnasiesärskolan				
		Stråga	Annan	
Killar	7	25	36	+18 / +29
Tjejer	7	19	23	+12 / +16

Fritidsgården är bra för där kan jag..?

Gymnasiesärskolan Haninge. 2016. Andelar %.

Killar	%
Ha kul	91
Träffa kompisar	91
Känna mig trygg	91
Träffa fritidsledarna	91
Gå på disco	73
Få lugn och ro	73
Tjejer	%
Ha kul	73
Träffa kompisar	67
Känna mig trygg	60
Själv bestämma vad jag vill göra	60
Gå på disco	53
Få lugn och ro	53

Fritidsgården är bra för där kan jag..?

Gymnasiesärskolan Haninge. 2016. Andelar %.

	Killar	Tjejer
Ha kul	91	73
Träffa kompisar	91	67
Känna mig trygg	91	60
Själv bestämma vad jag vill göra	73	60
Gå på disco	73	53
Få lugn och ro	73	53
Hänga i caféet	73	47
Få vara med och bestämma om olika saker	73	47
Vara med i tjejgrupp eller killgrupp	64	47
Pröva nya saker	55	47
Tv- eller filmkvällar	64	40
Spela Tv- och dataspel	64	40
Träffa fritidsledarna	91	33
Se på eller vara med i Talangtävlingar, karaoke	46	27
Följa med en fritidsledare till andra fritidsgårdar	36	20
Se på eller spela teater	64	13
Följa med en fritidsledare till någon föreningsaktivitet	55	13
Motionera tillsammans med andra	46	13
Vara med i idrottsturneringar	64	0

Vad är viktigt på en fritidsgård under kvällen?

Jönköping 2018. Gymnasiesärskolan Andelar (%)

Killar	
Vara med och bestämma	64
Fritidsledare jag kan prata med	64
Åka på utflykter	61
Tv- och dataspel	50
Idrottsverksamhet	43
Tjejer	
Vara med och bestämma	74
Fritidsledare jag kan prata med	68
Café	61
Disco/fester	42
Åka på utflykter	39

Innehåll! Ej kompisar och öppettider...

Svarsalternativ:
Viktigt/Inte viktigt

Hur viktigt är det att fritidsgårdarna arrangerar följande under fredag – lördag kväll? Jönköping 2018. Högstadiet. Andelar %.

Mycket viktig + Ganska viktigt

Killar	
TV-spel	58
Idrottsturneringar	56
E-sport/LAN/gaming-event	54
Filmvisningar	47
Läger och utflykter	40
Disco/dans/klubb (ungdomsfester)	38
Tjejer	
Cafékvällar	57
Läger och utflykter	56
Filmvisningar	55
Disco/dans/klubb (ungdomsfester)	53
Idrottsturneringar	49
Frågetävlingar och quiz-kvällar med olika teman	46

OBS!
Övriga skolan!

Skala: Mycket viktig, ganska viktigt, inte speciellt viktigt, inte viktigt alls

Är det viktigt att detta finns på fritidsgården som du besöker under kvällstid?
Gymnasiesärskolan 2018. Jönköping. Andelar %.

	Killar	Tjejer
Träffa mina vanliga kompisar	71	81
Träffa nya kompisar	82	74
Vara med och bestämma	64	74
Fritidsledare jag kan prata med	64	68
Café	32	61
Öppen fredag kväll	57	42
Öppen lördag kväll	39	42
Disco/fester	36	42
Åka på utflykter	61	39
Pyssel/skapande	18	39
Tv- och dataspel	50	32
Idrottsverksamhet	43	32
Filmvisning	43	29
Spela musik/repa i band	39	29
Talangtävlingar, karaoke	14	26
Sjunga i kör	4	13
Teater	11	7

Svarsalternativ:
Viktigt/Inte viktigt

Diskussionsfråga

Hur har ni märkt att fritidsgårdens aktiviteter och utbud påverkar vilka som kommer?

På vilket sätt arbetar ni med att främja att fler ska besöka?

Hur mycket tid har unga gjort olika saker?

Hur mycket tid ägnar du dig åt följande på din fritid?

Gymnasiesärskolan. Andelar %.

Besöker sociala sajter som ex
Instagram, Snap chat och Facebook

	Flera timmar varje dag	En timme varje dag	Nästan aldrig
JÖNKÖPING 2018			
Killar	54	35	12
Tjejer	77	16	7

Hur mycket tid ägnar du dig åt följande på din fritid?

Gymnasiesärskolan. Andelar %.

Tv-tittande

	Flera timmar varje dag	En timme varje dag	Nästan aldrig
HANINGE 2016			
Killar	55	36	9
Tjejer	62	23	15
JÖNKÖPING 2018			
Killar	56	22	22
Tjejer	33	27	40

Hur mycket tid ägnar du dig åt följande på din fritid?

Gymnasiesärskolan. Andelar %.

Tv-spel/dataspel

	Flera timmar varje dag	En timme varje dag	Nästan aldrig
HANINGE 2016			
Killar	36	55	9
Tjejer	7	36	57
JÖNKÖPING 2018			
Killar	56	22	22
Tjejer	7	10	83

Hur mycket tid ägnar du dig åt följande på din fritid?

Gymnasiesärskolan. Andelar %.

Tittat på serier/film

	Flera timmar varje dag	En timme varje dag	Nästan aldrig
HANINGE 2016			
Killar	55	36	9
Tjejer	57	29	14

TACK!!

**Aktuell forskning om ungas
fritid & hälsa på nätet!**

